REGIONREVISORERNA

Rapport 20/2025

Delegationsgranskning och kontroll av beslut Patient-nämnden

RK 2025-0104

Granskning av delegations-ordningar och kontroll av beslut - Patientnämnden

Revisionskontoret i Region Stockholm

19 mars 2026

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av revisionskontoret i Region Stockholm genomfört en granskning av delegationsordningar och kontroll av beslut inom patientnämnden. Granskningens syfte är att bedöma om nämnden har tillräcklig kontroll över delegerade och vidaredelegerade beslut.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att patientnämnden ej har tillräcklig kontroll över delegerade och vidaredelegerade beslut.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	**Bedömning**
Revisionsfråga 1: Har nämnden beslutat om en ändamålsenlig delegationsordning?	Nej
Revisionsfråga 2: Har nämnden säkerställt att förvaltningschefens vidaredelegationsordning är ändamålsenlig?	Går inte att bedöma
Revisionsfråga 3: Hanteras delegationsbesluten i enlighet med gällande delegationsordning och lagstiftning?	Delvis

Rekommendationer

Vi rekommenderar patientnämnden att:

- Utveckla delegationsordningen genom att verkställighet, uppdragsbeskrivningar och ansvar antingen tas bort eller skiljs åt tydligare från beslut som delegeras. Delegationsordningen kan med fördel baseras på de beslut som enligt lagar och interna styrdokument åligger nämnden att besluta om.

- Komplettera delegationsordningen med inledande texter eller hänvisningar till kommunallagen gällande delegationsbeslut. Vidare bör varje beslut i delegationsordningen få en numrering eller annan identifikation för att underlätta spårbarhet och hänvisningar.

- Förtydliga hur anmälan av delegationsbeslut till nämnden ska gå till, när i tid efter fattat beslut som anmälan ska ske samt vilken form som ska användas. Detta kan ske antingen i nämndens delegationsordning eller i en rutin och mall för anmälan av delegationsbeslut.

- Tillse att en vidaredelegationsordning upprättas av förvaltningschefen om det blir aktuellt att vidaredelegera beslutanderätten till flera olika tjänstemän. I vidaredelegationsordningen bör vidaredelegation endast ske till en roll och inte flera.

- Tillse att anmälan av delegationsbeslut omfattar titel på beslutsfattaren samt en tydlig hänvisning till en punkt i delegationsordningen.

Innehållsförteckning

Inledning 5

Bakgrund 5

Syfte och revisionsfrågor 5

Revisionskriterier 6

Avgränsning 6

Metod 6

Granskningsresultat 8

Beslut om delegationsordning 10

Förvaltningschefens vidaredelegation 14

Hanteringen av delegationsbeslut 15

Samlad bedömning 18

Rekommendationer 18

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor 20

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen får en nämnd delegera beslutsrätten i vissa typer av ärenden. Om nämnden vill delegera sin beslutanderätt ska den klart ange vilken beslutanderätt som delegeras och till vem. Det kan vara lämpligt att detta framgår av en delegationsordning (KL 13 kap. 5 §). Delegationsbeslut är att jämställa med en nämnds egna beslut. Det är viktigt att nämnden har tillräcklig kontroll att beslut på delegation hanteras korrekt. Genom att beslut på delegation anmäls till nämnden får nämnden insyn i de beslut som fattas inom organisationen. Detta gör det möjligt för nämnden att få en helhetsbild av verksamheten och att kunna kontrollera att besluten fattas i enlighet med de riktlinjer, policys och regler som finns samt i enlighet med organisationens långsiktiga mål. Anmälningsförfarandet till nämnd har även betydelse för överklagandefristen. Överklagandet ska komma in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då det kungörs på regionens anslagstavla att protokollet justerats (KL 13 kap. 5 §. Konsekvensen av att inte anmäla delegationsbeslut blir att överklagandefristen inte börjar löpa och risk finns för sena överklaganden av nämndens beslut. Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut, som har fattats på delegation, ska anmälas till nämnden. Beslut som inte ska anmälas ska protokollföras särskilt (KL 6 kap. 40 §, 7 kap. 8 §).

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om nämnden har tillräcklig kontroll över delegerade och vidaredelegerade beslut. Har nämnden säkerställt en korrekt och effektiv hantering av delegations- och vidaredelegationsbeslut?

Revisionsfrågor och delfrågor:

1) Har nämnden beslutat om en ändamålsenlig delegationsordning:
   a) Uppfyller delegationsordningen kraven i kommunallagen?
   b) Uppfyller delegationsordningen rimliga krav på struktur och tydlighet?
2) Har nämnden säkerställt att förvaltningschefens vidaredelegationsordning är ändamålsenlig:
   a) Uppfyller vidaredelegationsordningen kraven i kommunallagen?
   b) Är vidaredelegationsordningen upprättad inom de ramar som nämnden beslutat i sin delegationsordning?
   c) Uppfyller vidaredelegationsordningen i övrigt rimliga krav på struktur och tydlighet?
3) Hanteras delegationsbesluten i enlighet med gällande delegationsordning och lagstiftning? Kontrollpunkterna för detta är följande:
   a) Har delegations- och vidaredelegationsbeslut blivit korrekt dokumenterade?
   b) Har delegations- och vidaredelegationsbeslut fattats av personer med befogenhet?
   c) Har delegerade och vidaredelegerade beslut blivit korrekt anmälda till nämnden?

d) Har delegerade och vidaredelegerade beslut blivit korrekt anslagna?

Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgör de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar:

- Kommunallagen (KL) 6 kap. 6 §, 37–40 §§ samt 7 kap. 5–8 §§
- Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder, RS 2022-0762, 2022-12-06.

Avgränsning

Granskningen avser Patientnämnden och är avgränsad till kontroll över hantering av delegations- och vidaredelegationsbeslut under år 2025.

Metod

Granskningen har genomförts i två steg:

1. I steg ett granskades delegationsordning och förvaltningschefs vidaredelegationsordning med syfte att bedöma om delegationsordningarna uppfyller krav i kommunallagen och rimliga krav på struktur och tydlighet.

2. I steg två granskades om nämnden säkerställt en korrekt hantering av delegationsbeslut. Detta genomfördes med hjälp av dokumentstudier, stickprov och kompletterande intervjuer. Följande tjänstepersoner har intervjuats:

    - Förvaltningschef
    - Verksamhetscontroller
    - Förvaltningsjurist

Som en del av granskningen har vi genomfört en stickprovskontroll. Syftet med stickprovskontrollen har varit att granska om nämnden säkerställt en korrekt hantering av delegationsbeslut. För granskningsperioden finns det 15 anmälda delegationsärenden och samtliga ingår i stickprovskontrollen. Perioden avser årets åtta första månader 2025. Sammanställningar av delegationsbeslut laddades ner från Region Stockholms hemsida och samtliga delegationsbeslut under den nämnda tidsperioden ingår i granskningen.

För kontroll av delegationsordning har vi använt detaljfrågor som var för sig besvaras. Vi har använt svar enligt en tre-gradig skala Nej, Delvis eller Ja. Vi har även kommenterat svaret. För stickproven har vi ett

liknande förfarande med detaljfrågor. Resultatet redovisas per detaljfråga med att ange mängden korrekta stickprov med en siffra och antal avvikande med en siffra inom parentes.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Mer om delegationsbeslut

Kommunallagen bygger på principen att de förtroendevalda fattar beslut kollektivt samt har ett kollektivt verksamhetsansvar. De förtroendevalda har därmed det yttersta ansvaret för den kommunala förvaltningen och är de som styr förvaltningen.

Delegering innebär att befogenheten att fatta beslut överlämnas. En nämnd får uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare, en automatiserad beslutsfunktion[1] eller en anställd hos regionen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Det delegerade beslutet fattas därefter på nämndens vägnar. Det är beslutsfattandet som delegeras och inte ansvaret som sådant. Delegaten (den som har fått beslutanderätt) har det fulla ansvaret för handläggning och beslutsfattande i de ärenden som delegationen omfattar. Delegaten tar alltså det fulla ansvaret för det konkreta beslutet och den delegerande nämnden får inte ändra i ett beslut som har fattats till följd av delegationen. Den delegerande har alltid kvar sitt övergripande ansvar för sakområdet och kan ta tillbaka delegationen när som helst, också för enstaka ärende, och kan följa delegatens hantering av sitt uppdrag genom återrapportering.

När nämnden delegerar sin beslutanderätt ska den klart ange vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överlåts. Nämnden kan inte besluta om delegering till anställd och förtroendevalt i förening.

Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna om laglighetsprövning i kommunallagen. Beslut på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Beslut som inte ska anmälas till nämnden ska tillkännages på regionens anslagstavla.

Följande ärenden får enligt kommunallagen inte delegeras:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats.
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

[1] Syftar till de beslut som automatiseras och fattas på maskinell väg utan mänsklig delaktighet i beslutsfattandet.

- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden
- Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Nämndens ordförande eller annan utsedd ledamot i nämnden kan ha möjlighet att beslutat på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Delegering kan i princip inte ske till någon utanför den kommunala organisationen. Nämnden kan alltså inte delegera till en anställd på ett bemanningsföretag som under viss tid arbetar inom kommunen.

Nämnderna beslutar själva vilka beslut som ska anmälas. Nämnden ska även besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats efter vidaredelegation ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas genom laglighetsprövning. Sådana beslut ska tillkännages på den kommunala anslagstavlan. Det finns inte några formkrav på hur protokoll över delegationsbeslut som inte anmäls ska utformas. Det är upp till den enskilda kommunen och region att bestämma hur protokollen över besluten ska utformas och justeras. Kravet på att beslut ska protokollföras och tillkännages innebär endast ett krav på att det dokumenteras att ett beslut fattats och att detta sedan tillkännages på anslagstavlan.

Förvaltningschefer kan ges rätt att vidaredelegera beslutanderätten i endast ett led. Detta motiveras i förarbetena till kommunallagen med bland annat att rätten att vidaredelegera måste utnyttjas på ett sådant sätt att nämnden alltid har vetskap om vem som har rätt att fatta beslut. Det är viktigt för att nämnden ska kunna utöva sin kontroll av verksamheten och återkalla ett sådant uppdrag om behov av detta skulle uppkomma. Ett beslut som fattats med stöd av vidaredelegation ska anmälas till förvaltningschefen. Någon lagstadgad skyldighet för delegaten eller förvaltningschefen att vidareanmäla beslutet till nämnden föreligger inte, men nämnden kan ställa sådana krav som villkor för vidaredelegering.

Patientnämnden

I *Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder* (beslutad av regionfullmäktige 2022-12-06/07 och senast reviderad 2025-01-28, § 24, RS 2023-0758) framgår att patientnämnden fullgör Region Stockholms uppgifter enligt lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården samt, enligt avtal med länets kommuner, de uppgifter enligt nämnda lag som ankommer på kommunerna. Nämnden utser stödpersoner till patienter som vårdas enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård samt patienter som isolerats enligt smittskyddslagen (2004:168). Nämnden får handlägga patientsynpunkter och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i

Stockholm län. Därutöver får nämnden skriva avtal med privata tandvårdsmottagningar gällande handläggning av patientsynpunkter hänförliga till tandvård i Stockholms län.

Nämnden består av tio ledamöter och under nämnden lyder patientnämndens förvaltning. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten. Nämnden får utfärda instruktioner för patientnämndens förvaltning och dess personal. Regionfullmäktige har för nämndens ansvarsområde inte beslutat om några utskott.

Det finns inte fastställt i reglemente eller reglerat i författning hur många ordinarie sammanträden nämnden ska ha per år. Under år 2025 har nämnden haft 10 sammanträden. Under granskningsperioden har totalt 15 delegationsärenden anmälts till nämnden.

Beslut om delegationsordning

Revisionsfråga 1: Har nämnden beslutat om en ändamålsenlig delegationsordning?

Iakttagelser

Patientnämndens nuvarande delegationsordning beslutades 2024-05-21 § 10. Beslutet innebar en revidering av tidigare delegationsordning. Delegationsordningen omfattar vilka beslut som delegeras, vilka beslut som vidaredelegeras samt vilka som ska återrapporteras till nämnden.

Delegationsordningen innehåller inga instruktioner för anmälan av delegationsärenden, beskrivning av ramverket för delegationsbeslut eller andra instruktioner och vägledning för tjänstemän och politiker vad gäller delegationsbeslut. Det saknas även förtydliganden om vad som inte får delegeras.

Delegationsordningen har fyra kolumner som anger vilket beslut det handlar om, vem som beslutanderätten delegeras till, kolumnen delegationsbeslut samt om återrapportering ska ske och i så fall till vilken instans.

Det anges inte i delegationsordningen hur eller när delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Detta bekräftas även i intervjuerna. Däremot finns det en upprättad mall som ska användas för delegationsbeslut.

En genomgång av *Delegationsordning för patientnämnden* (fortsättningsvis även benämnd delegationsordningen i denna rapport) har gjorts för att skapa underlag till bedömning av följande delfrågor:

- Uppfyller delegationsordningen och beslutsordningen kraven i kommunallagen?

- Uppfyller dokumenten rimliga krav på struktur och tydlighet?

En sammanställning av genomgången och gjorda noteringar återfinns i tabellerna 1 och 2 nedan.

Uppfylls kraven i kommunallagen?

Tabell 1 Uppfyller delegationsordningen kraven i kommunallagen?

Frågeställning	**Bedömning (Ja/Delvis/Nej)**	**Kommentar**
1. Har nämnden delegerat till någon utanför nämnden eller förvaltningen?	Nej	All delegation sker till personal inom förvaltningen eller till nämndens ordförande. Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
2. Rör besluten mål, inriktning, omfattning eller kvalitet?	Nej	Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
3. Rör beslutet framställningar eller yttranden till fullmäktige eller beslut om yttranden efter överklagan?	Nej	Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
4. Rör beslutet myndighetsutövning mot enskilda?	Delvis	Delegationen att besluta om "Åtgärd i enskilda patientärenden" är otydlig, omfattar flera beslut och åtgärder som är verkställighet (se förklaring nedan).
5. Har nämnden delegerat till en automatiserad beslutsfunktion?	Nej	Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
6. Har nämnden delegerat brådskande beslut till ordförande?	Ja	Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
7. Har nämnden fattat beslut om vilka delegationsbeslut som ska anmälas till nämnden?	Delvis	Det framgår i kolumnen Återrapportering vilka beslut som ska anmälas till nämnden. Det anges att vissa beslut inte ska anmälas. Det är oklart hur dessa beslut ska dokumenteras för att anslås i samband med att protokoll anslås.
8. Anger delegationsordningen delegation i ett steg?	Ja	Det är i första steget ordförande eller förvaltningschef som är delegat beroende på vilket beslut det är som delegeras. Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
9. Finns uppgift om beslutanderätten får vidaredelegeras?	Ja	I kolumnen Delegationsbeslut anges om det får ske vidaredelegation och så fall till vem. För vissa ärenden anges flera möjliga tjänstemän att delegera till. Ingen avvikelse mot revisionskriterier.

I delegationsordningen framgår att delegation inte sker till tjänster utanför nämnden eller förvaltningen. Det delegeras inte heller några beslut om mål, inriktning, omfattning eller kvalitet för verksamheten. I delegationsordningen finns eventuellt inslag av myndighetsutövning mot enskild då nämnden delegerar till förvaltningschefen att beslut om åtgärder i enskilda patientärenden. Det är samtidigt oklart vad dessa beslut handlar om.

Det framgår vilka delegationsbeslut som ska anmälas till nämnden. Det finns även beslut som, enligt delegationsordningen, inte ska anmälas. För dem framgår inte hur de ska hanteras för anslås med protokollen. Om inte besluten anslås löper inte tiden för överprövning ut. I intervju uppges att förvaltningschefen får överlåta åt annan anställd inom patientnämndens förvaltning att besluta i vissa ärenden. Sådana beslut ska anmälas till nämnden. I anmälan till nämnden ska framgå vilka anställda som fått vidaredelegering och vad delegationen innebär.

Vid vår uppföljning med förvaltningen förtydligas vad beslut om *Åtgärd i enskilda patientärenden*, som får vidaredelegeras till bland annat handläggare och förvaltningsjurist, främst syftar på. Det omfattar åtgärder som utförs av handläggaren i handläggningen av synpunkter och klagomål. Det handlar bland annat om att begära in ett yttrande från vårdgivare eller med anledning av genmäle från patient begära in ett kompletterande yttrande från en vårdgivare. Det kan även röra åtgärd där handläggaren eller förvaltningsjuristen uppmärksammar hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) på omständigheter som avviker från det förväntade. Ytterligare exempel på åtgärd i enskilda patientärenden är överlämnande av uppgifter i ärenden till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), vilket normalt sett hanteras av förvaltningsjuristen. Vid sakgranskning anges att förvaltningens uppfattning är att dessa åtgärder inte utgör myndighetsutövning mot enskild.

Struktur och tydlighet

Tabell 2 Uppfyller delegationsordningen rimliga krav på struktur och tydlighet?

Frågeställning	**Bedömning (Ja/Delvis/Nej)**	**Kommentar**
1. Har nämnden delegerat endast till en delegat? (inte till fler i förening?)	Ja	Ingen avvikelse mot revisionskriterier.
2. Finns uppgift om anmälan till nämnden?	Delvis	Vissa ärenden behöver inte återrapporteras, men det står inget om att det anslås i protokoll.
3. Finns uppgift om beloppsgränser?	Delvis	Det finns beloppsgränser kopplat till olika ärenden som egentligen kan vara verkställighet.
4. Finns uppgift om ersättare?	Nej	Det finns inga uppgifter om ersättare däremot finns det möjlighet för förvaltningschef att vidaredelegera vissa beslut.

5. Har uppgifter delegerats? (istället för att beslut har delegerats, dvs verkställighetsbeslut)	Ja	Det finns arbetsuppgifter som handlar om att tillse vissa processer, säkerställa en viss process, utöva värdskap samt leda och driva visst arbete. Detta är inte beslut som delegeras utan verkställighet.
6. Finns hänvisning till lagrum?	Nej	Det finns inga hänvisningar till lagrum eller andra styrdokument.

Delegationen sker i första led till en delegat och inte förening. Förvaltningschefen har därefter möjlighet att delegera vidare till andra tjänstemän för vissa av besluten. Delegationsordningen är ordnad med rubriker men respektive delegationsärende har ingen numrering eller annan kort identifikation.

För ärendeformen Attest- och utanordningsrätt finns fyra beslut som är delegerade med angivna beloppsgränser; Attest- och utanordningsrätt för stabsenheten, handläggarenheten, förtroendevalda respektive stödpersoner. Besluten som delegeras är att utse attestanter och utanordnare för dessa beslut..

Det förekommer flera delegerade beslut som är verkställighet och ansvar. Till exempel:

- ”Att systematiskt leda och bedriva arbete med hjälp av ledningssystem kring informationssäkerhet”
- ”Intern representation i form av klart angivet evenemang som överstiger 40 000 kr”
- ”Se till att hållbarhetspåverkan beaktas vid inköp/ upphandling av varor och tjänster”

I intervju uppges att förvaltningen är medvetna om blandningen av ärenden i delegationsordningen. Det uppges vidare att det kan finnas beslut som fatta av tjänstemän som bör vara delegationsbeslut men som inte finns i delegationsordningen. Vidare är förvaltningen tydliga med att de finns behov av att revidera nuvarande delegationsordning vilket bland annat inbegriper beslutet om åtgärder i enskilda patientärenden.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har nämnden beslutat om en ändamålsenlig delegationsordning?

Nej.

Delegationsordningen är beslutad av nämnden i maj 2024. Delegationsordningen har en grundläggande struktur och visst innehåll som ger styrning och vägledning för delegationsbeslut. Däremot är det flera detaljer som innebär att delegationsordningen inte kan anses vara ändamålsenlig. Det saknas inledande vägledning och riktlinjer för hanteringen av delegationsbeslut. Delegationsordningen innehåller en blandning av beslut, ansvar och verkställighet. Vidare saknas konkreta hänvisningar till lagrum eller andra styrdokument som anger att beslutet i grunden ska fattas av patientnämnden samt är av sådan art

att det är möjligt att delegera. Utifrån ovanstående anser vi att delegationsordningen inte motsvarar kraven i kommunallagen och rimliga krav på struktur och tydlighet.

Förvaltningschefens vidaredelegation

Revisionsfråga 2: Har nämnden säkerställt att förvaltningschefens vidaredelegationsordning är ändamålsenlig?

Iakttagelser

För Patientnämnden och förvaltningschefen finns ingen separat vidaredelegationsordning. I nämndens delegationsordning framgår att flera ärenden är delegerade till förvaltningschefen samt att dessa kan vidaredelegeras. Detta anges under rubriken Delegeringsbeslut. Det finns även ärenden som inte får delegeras vidare.

Under rubriken Övrigt i delegationsordningen anges att förvaltningschefen får överlåta åt annan anställd inom patientnämndens förvaltning att besluta i ovanstående ärenden. Sådana beslut ska anmälas till nämnden. I informationen till nämnden ska framgå vilka anställda som fått vidaredelegering och vad delegationen innebär.

I intervjuer bekräftas att det inte finns någon ytterligare vidaredelegationsordning utöver det som anges i delegationsordningen. I intervjuer uppges vidare att dokumentation och anmälan av beslut som fattas på vidaredelegation kan utvecklas.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har nämnden säkerställt att förvaltningschefens vidaredelegationsordning är ändamålsenlig?

Går inte att bedöma.

I delegationsordningen finns angivet att förvaltningschefen kan vidaredelegera vissa beslut till andra tjänstemän. Detta anges under rubriken Delegationsbeslut. Det är oklart i vilken utsträckning vidaredelegation sker. Det finns ingen vidaredelegationsordning som underlag för bedömning av revisionsfrågan.

Hanteringen av delegationsbeslut

Revisionsfråga 3: Hanteras delegationsbesluten i enlighet med gällande delegationsordning och lagstiftning?

Iakttagelser

Totalt har vi genomfört stickprovskontroll på 15 delegationsbeslut för att skapa underlag till bedömning av följande kontrollpunkter:

a. Har delegations- och vidaredelegationsbeslut blivit korrekt dokumenterade?
b. Har delegations- och vidaredelegationsbeslut fattats av personer med befogenhet?
c. Har delegerade och vidaredelegerade beslut blivit korrekt anmälda till nämnden?
d. Har delegerade och vidaredelegerade beslut blivit korrekt anslagna?

Valda stickprov omfattar enbart delegationsbeslut då vidaredelegationsbeslut saknas. En sammanställning av utförda stickprov återfinns i tabellerna 3 och 4 nedan.

Dokumentation av beslut och är beslut fattade av personer med befogenheter

Tabell 3 Har delegations- och vidaredelegationsbeslut blivit korrekt dokumenterade?

Frågeställning	**Antal kompletta (antal avvikelser)**	**Kommentar**
1. Finns uppgift om vad beslutet handlar om - ärendetext?	15 (0)	Inga avvikelser.
2. Finns uppgift om vem som har fattat beslutet?	15 (15)	För samtliga beslut anges personnamn och inte titel eller roll. Det är förvaltningschefen som har beslutat i samtliga ärenden i stickprovet.
3. Finns uppgift om enligt vilken punkt i delegationsordningen som beslutet avses?	0 (15)	Delegationsordningen är inte numrerad vilket innebär att det inte går att hänvisa till någon punkt.
4. Har beslutet skrivits under av delegaten?	15 (0)	Inga avvikelser.
5. Har delegations- och vidaredelegationsbeslut fattats av personer med befogenhet?	15 (0)	Vi kan utifrån att samtliga beslut är fattade av förvaltningschefen konstatera att besluten är fattade av person med befogenheter enligt delegationsordningen.

För samtliga beslut framgår vad beslutet handlar om samt vem som har fattat beslutet. Hänvisningen till beslutsfattaren sker med personnamn och inte titel eller roll. Det försvårar möjligheten att kontrollera att besluten har fattats av person med rätt befogenheten. I och med att delegationsordningen inte är organiserad med numrering eller andra korta hänvisningar framgår i stället hela delegationsbenämningen vid anmälan av besluten. Vi noterar de relativt få ärenden som är anmälda till nämnden under granskningsperioden.

Anmälan till nämnden och korrekt anslaget

Tabell 4 Har delegerade och vidaredelegerade beslut blivit korrekt anmälda till nämnden?

Frågeställning	**Antal kompletta (antal avvikelser)**	**Kommentar**
1. Har beslutet blivit anmält inom angiven tid?	-	Det framgår inte i delegationsordningen inom vilken tidsram efter beslutsfattandet ett beslut ska anmälas till nämnden.
2. Framgår vad beslutet avser i protokollet där beslutet anmäls?	15 (0)	Inga avvikelser.
3. Framgår datum då delegationsbeslutet fattades?	15 (0)	Inga avvikelser.
4. Framgår Beslutsfattare?	15 (0)	För samtliga beslut anges personnamn och inte titel eller roll. Det är förvaltningschefen som har beslutat i samtliga ärenden i stickprovet.

I delegationsordningen framgår att flertalet delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Det finns inget ytterligare angivet ramverk eller rutin för anmälningar av delegationsbeslut. Därmed finns det inte någon angiven tidsram för när ett beslut ska anmälas till nämnden efter beslutet är fattat. För samtliga beslut framgår i anmälan till nämnden och i protokollet vad beslutet handlar om.

För 12 av 15 delegationsbeslut som ingår i stickprovskontrollen finns uppgifter om protokollet på anslagstavlan senast andra dagen efter det att protokollet har justerats.

I intervjuerna beskrivs att delegationsbeslut rapporteras till nämnden vid varje nämndsammanträde. Anmälan avser vanligtvis beslut som har fattats under föregående månad. Denna tidsram framgår inte i delegationsordningen. Till anmälan finns en bilaga med en sammanställning av besluten. Varje beslut har ett diarienummer vilket ger spårbarhet och säkerställer förvaring i diariet. Delegationsbesluten skrivs av en registrator på uppdrag av chef. Underlaget stäms av och undertecknas. Det finns ett systemstöd för ärendehantering och en mall för delegationsbesluten.

Vidare anges att alla beslut som fattas på delegation rapporteras till nämnden. Det finns en fungerande rutin för hur delegationsärenden ska rapporteras och komma med i kallelsen till nämnden. Det anges att återrapportering till nämnden sker regelmässigt vid varje nämndsammanträde där nämndens ledamöter får ta del av statistik och ärendeförteckningar för samtliga ärenden. Ärendeförteckningarna innehåller sammanfattning och åtgärd för varje ärende.

Bedömning

Revisionsfråga 3: Hanteras delegationsbesluten i enlighet med gällande delegationsordning och lagstiftning?

Delvis.

Anmälan av delegationsbeslut sker till nämnden. Det finns ingen angiven tidsram för när ett beslut ska anmälas till nämnden, efter att beslutet är fattat, i delegationsordningen. Däremot finns vedertagen praxis inom förvaltningen där anmälan sker vid nästa sammanträde. Detta kan ge utrymme för olika tolkningar och för fördröjningar mellan beslutsfattande, anmälan och anslag av protokoll. Vi noterar även att mängden anmälda beslut är få ställt i relation till nämndens verksamhet. Det kan indikera att det finns delegationsbeslut som inte är anmälda till nämnden eller anslagna.

Vi anser att delegationsbeslut delvis har blivit korrekt dokumenterade samt att delegationsbeslut har fattats av personer med befogenhet. Vi kan inte bedöma om delegerade beslut har blivit korrekt anmälda till nämnden med anledning av avsaknad av angiven tidsram för när anmälan ska ske. Vidare anser vi att delegerade beslut inte har blivit helt korrekt anslagna.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av revisionskontoret i Region Stockholm genomfört en granskning av delegationsordningar och kontroll av beslut inom Patientnämnden. Granskningens syfte är att bedöma om nämnden har tillräcklig kontroll över delegerade och vidaredelegerade beslut.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att patientnämnden ej har tillräcklig kontroll över delegerade och vidaredelegerade beslut.

Rekommendationer

Vi rekommenderar patientnämnden att:

- Utveckla delegationsordningen genom att verkställighet, uppdragsbeskrivningar och ansvar antingen tas bort eller skiljs åt tydligare från beslut som delegeras. Delegationsordningen kan med fördel baseras på de beslut som enligt lagar och interna styrdokument åligger nämnden att besluta om.

- Komplettera delegationsordningen med inledande texter eller hänvisningar till kommunallagen gällande delegationsbeslut. Vidare bör varje beslut i delegationsordningen få en numrering eller annan identifikation för att underlätta spårbarhet och hänvisningar.

- Förtydliga hur anmälan av delegationsbeslut till nämnden ska gå till, när i tid efter fattat beslut som anmälan ska ske samt vilken form som ska användas. Detta kan ske antingen i nämndens delegationsordning eller i en rutin och mall för anmälan av delegationsbeslut.

- Tillse att en vidaredelegationsordning upprättas av förvaltningschefen om det blir aktuellt att vidaredelegera beslutanderätten till flera olika tjänstemän. I vidaredelegationsordningen bör vidaredelegation endast ske till en roll och inte flera.

- Tillse att anmälan av delegationsbeslut omfattar titel på beslutsfattaren samt en tydlig hänvisning till en punkt i delegationsordningen.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
Revisionsfråga 1: Har nämnden beslutat om en ändamålsenlig delegationsordning?	**Nej** Delegationsordningen är beslutad av nämnden i maj 2024. Delegationsordningen har en grundläggande struktur och visst innehåll som ger styrning och vägledning för delegationsbeslut. Däremot är det flera detaljer som innebär att delegationsordningen inte kan anses vara ändamålsenlig. Det saknas inledande vägledning och riktlinjer för hanteringen av delegationsbeslut. Delegationsordningen innehåller en blandning av beslut, ansvar och verkställighet. Vidare saknas konkreta hänvisningar till lagrum eller andra styrdokument som anger att beslutet i grunden ska fattas av patientnämnden samt är av sådan art att det är möjligt att delegera. Utifrån ovanstående anser vi att delegationsordningen inte motsvarar kraven i kommunallagen och rimliga krav på struktur och tydlighet.	
Revisionsfråga 2: Har nämnden säkerställt att förvaltningschefens vidaredelegationsordning är ändamålsenlig?	**Går inte att bedöma** I delegationsordningen finns angivet att förvaltningschefen kan vidaredelegera vissa beslut till andra tjänstemän. Detta anges under rubriken Delegationsbeslut. Det är oklart i vilken utsträckning vidaredelegation sker. Det finns ingen vidaredelegationsordning som underlag för bedömning av revisionsfrågan.	
Revisionsfråga 3: Hanteras delegationsbesluten i enlighet med gällande delegationsordning och lagstiftning?	**Delvis** Anmälan av delegationsbeslut sker till nämnden. Det finns ingen angiven tidsram för när ett beslut ska anmälas till nämnden, efter att beslutet är fattat, i delegationsordningen. Däremot finns vedertagen praxis inom förvaltningen där anmälan sker vid nästa sammanträde. Detta kan ge utrymme för olika tolkningar och för fördröjningar mellan beslutsfattande, anmälan och anslag av protokoll.	

Vi anser att delegationsbeslut delvis har blivit korrekt dokumenterade samt att delegationsbeslut har fattats av personer med befogenhet. Vi kan inte bedöma om delegerade beslut har blivit korrekt anmälda till nämnden med anledning av avsaknad av angiven tidsram för när anmälan ska ske. Vidare anser vi att delegerade beslut inte har blivit helt korrekt anslagna.

2026-03-19

Kristian Damlin	Viktor Prytz, Emma Ekstén
Uppdragsledare	*Projektledare*

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisionskontoret i Region Stockholm enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2025-09-30. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.